

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-558-7-14>

**CONCEPTUAL FRAMEWORK FOR LEGAL SUPPORT
OF PUBLIC ADMINISTRATION
OF THE INFORMATION SPHERE OF UKRAINE**

**КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
ІНФОРМАЦІЙНОЮ СФЕРОЮ УКРАЇНИ**

Voronkova O. I.

*Postgraduate Student,
State Scientific Institution «Institute of
Information, Security and Law of the
National Academy of Legal Sciences of
Ukraine»
Kyiv, Ukraine*

Воронкова О. І.

*аспірантка,
Державна наукова
установа «Інститут інформації,
безпеки і права Національної академії
правових наук України»
м. Київ, Україна*

Відповідно до положень документів Всесвітнього саміту з інформаційного суспільства (WSIS) 2023 р. [1], слід активізувати впровадження інструментів інформаційного суспільства для досягнення Цілей сталого розвитку. Водночас, національна інформаційна сфера є основою розвитку інформаційного суспільства в Україні [2]. Виникає об'єктивна потреба у виробленні державної політики у інформаційній сфері та її якісній реалізації. У свою чергу, це зумовлює використання інструментів публічного управління (правових, організаційних, інформаційних та ін.). Отже, тема публікації є актуальною у зв'язку з необхідністю досягнення Цілей сталого розвитку України [3].

Узагальнюючи результати доктринальних досліджень та положень законодавства України, пропонуємо власну позицію щодо визначення поняття «правове забезпечення», його сутності, цілей, функцій та структури. Запропоновано концепцію цілісного дослідження правового забезпечення публічного управління інформаційною сферою України.

1. Підкреслимо, що визначення поняття «правове забезпечення» залежить від вибору аспекту розгляду (системний, інституціональний, нормативний, функціональний, управлінський, цифровий), який зумовлений предметом дослідження. Наприклад: 1) з точки зору системного підходу – правове забезпечення є частиною цілісної системи, у якій взаємодіють норми права, різноманітні інститути та механізми (представники – Л.Ф. Берталанфі [4], Н.Р. Нижник [5]); 2) основна ідея нормативного підходу – увага на нормах права, які є основою регулювання суспільних відносин та забезпечення належного

виконання функцій держави [6]; 3) з позиції управлінського підходу – правове забезпечення є інструментом державного та публічного управління для досягнення суспільних цілей; регулювання управлінських процесів відбувається через нормативно-правові акти та правові процедури [6]; 4) у межах соціологічного підходу, правове забезпечення розглядається як процес взаємодії між державою та суспільством, де право виступає інструментом соціальної інтеграції та стабілізації (представники – Е. Дюркгейм, Т. Парсонс [4]).

Зважаючи на предмет дослідження «Правове забезпечення публічного управління інформаційною сферою України», застосуємо комплексний підхід до визначення поняття «правове забезпечення». Невід’ємними складовими цього підходу є управлінський, нормативний та соціологічний підходи. На нашу думку, правове забезпечення є правовим інструментом публічного управління та ключовим елементом регулювання суспільних відносин у процесі публічного управління різноманітними сферами (зокрема, інформаційною) і уявляє собою сукупність взаємопов’язаних елементів (норми права, інституційні механізми, правові засоби та інструменти) та комплекс нормативних, організаційних та процедурних заходів, спрямованих на створення ефективних правових умов щодо формування та реалізації управлінських рішень суспільного значення, політики розвитку держави та різноманітних сфер суспільного життя (зокрема, інформаційної), а також стабільності, ефективності й прозорості суспільних відносин для досягнення Цілей сталого розвитку в Україні. Отже, аналіз поняття правового забезпечення переконує, що йдеться про його широке тлумачення (розглядається комплексно, враховуючи статичний та динамічний аспекти).

2. У роботі поділяється позиція науковців [7, с. 9], що усвідомленню змісту поняття «правове забезпечення» сприяє коректно поставлена мета, яка і сформульована у запропонованому вище визначенні поняття «правове забезпечення». Пропонуємо (для цілісного бачення мети правового забезпечення) використовувати підхід щодо розбудови «дерева цілей», які знаходяться на різних ієрархічних рівнях, а в межах кожного рівня можуть встановлюватися декілька цілей. Найвищий рівень пов’язаний із створенням правових умов для досягнення Цілей сталого розвитку в Україні, що стає можливим завдяки комплексному використанню управлінських, правових та технологічних інструментів інформаційного суспільства. Що стосується інших рівнів «дерева цілей», то, наприклад, ціль – «створення правових умов для формування та реалізації управлінських рішень суспільного значення, політики розвитку держави та різноманітних сфер суспільного життя» – передбачає досягнення цілей: «створення правових умов для

гарантування законності та правопорядку, захисту прав і свобод громадян та інших суб'єктів правовідносин, підтримки ефективного публічного управління за допомогою новітніх ІКТ, сприяння соціальній стабільності та розвитку суспільства, забезпечення національної безпеки та інформаційного суверенітету».

Таким чином, розбудова «дерева цілей» правового забезпечення сприятиме виробленню пропозицій щодо: підвищення ефективності нормотворчого процесу, зокрема, через усвідомлення значущості цілі та використання досвіду Європейського Союзу (адаптація українського законодавства); стабільності, прозорості суспільних відносин, наприклад, за допомогою зваженого використання способів правового регулювання, впровадження новітніх ІКТ на базі опрацювання особливостей інформаційних правовідносин і т. ін.

3. Особливого значення у нашій концепції набуває питання визначення функцій правового забезпечення. Вважається, що корисною постає їх класифікація через призму розгляду права як інструменту соціальної інтеграції та стабілізації: а) регулятивна функція – встановлення прав та обов'язків суб'єктів правовідносин; врегулювання суспільних відносин для підтримки стабільності та правопорядку; б) охоронна функція – захист прав та інтересів громадян та суб'єктів господарювання; застосування санкцій у разі порушення правових норм; в) прогностична функція – розробка нормативно-правових актів з урахуванням майбутніх соціальних та економічних змін; моделювання ризиків та запобігання конфліктам; г) комунікативна функція – забезпечення прозорості та доступу до публічної інформації; взаємодія держави з громадянським суспільством і бізнесом. Очевидно, що така класифікація функцій притаманна соціологічному підходу щодо розуміння правового забезпечення. Встановлені функції правового забезпечення публічного управління інформаційною сферою України мають бути реалізовані відповідними суб'єктами, визначенню яких сприятиме аналіз структури правового забезпечення та кожного її елемента.

4. Аналіз різних позицій науковців щодо структури правового забезпечення дозволив дійти до наступного висновку. Вважаємо, що визначенню структури правового забезпечення публічного управління інформаційною сферою України сприятимуть відповіді на наступні питання: 1) хто впливає? 2) на що впливає? 3) за допомогою чого впливає? 4) як буде впливати? На нашу думку, відповіді на поставлені питання: 1) суб'єкти правового забезпечення публічного управління інформаційною сферою України; 2) публічне управління інформаційною сферою України; 3) норми права та юридичні джерела права; 4) правові інструменти. Склад основних елементів структури правового

забезпечення визначається у залежності від внеску, який робиться потенційними елементами у досягнення мети правового забезпечення публічного управління інформаційною сферою України. Визначено елементи структури, які будуть перевірятися на «внесок» під час реалізації моделі правового забезпечення.

5. Встановлено, що комплексний підхід щодо дослідження структури інформаційної сфери дозволяє виявити правові проблеми інформаційної сфери, які слід вирішувати під час формування моделі правового забезпечення публічного управління інформаційною сферою України. Наголошено на важливості реалізації публічного управління у правовій формі [8, с. 578].

Подальші наукові дослідження будуть пов'язані із розробкою моделі правового забезпечення публічного управління інформаційною сферою України, яка має ґрунтуватися на запропонованій концепції.

Література:

1. World Summit on the Information Society Forum 2023. URL: <https://goo.su/WInHF> (дата звернення 16.01.2025).
2. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.05.2013 № 386-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80> (дата звернення 24.01.2025).
3. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 № 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/5/2015> (дата звернення: 27.12.2024).
4. Фоміцька Н. В. Специфіка застосування системного підходу в державному управлінні. Державне будівництво. 2014. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2014_2_7
5. Нижник Н. Р., Машков О. А. Системний підхід в організації державного управління : навчальний посібник / за заг. ред. Н. Р. Нижник. К. : УАДУ, 1998. 160 с.
6. Ситник Г. П., Зубчик О. А., Орел М. Г., Штельмашенко М. Г. Політико-правове забезпечення публічного управління та адміністрування : підручник / за ред. Г. П. Ситника. Вінниця : ФОП Кушнір Ю. В., 2020. 504 с.
7. Пчолкін В. Д, Федосова О. В. Теоретико-правові аспекти забезпечення прав і свобод людини і громадянина в діяльності правоохоронних органів. *Право і суспільство*. 2012. № 1. С. 8–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2012_1_4

8. Воронкова О. І. Інформаційна сфера України в умовах сталого розвитку. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 11. С. 574–579. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-11/135>.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-558-7-15>

SOME PROBLEMATIC ISSUES OF TERMINATION ADMINISTRATIVE SEIZURE OF THE TAXPAYER'S PROPERTY

ОКРЕМІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРИПИНЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО АРЕШТУ МАЙНА ПЛАТНИКА ПОДАТКІВ

Ihnatenko M. P.

*Postgraduate Student at the Department
of Constitutional, International Law
and Public-Legal Disciplines
Kyiv University of Intellectual Property
and Law of National University «Odessa
law Academy»
Kyiv, Ukraine*

Ігнатенко М. П.

*аспірант кафедри конституційного,
міжнародного права та
публічно-правових дисциплін
Київський університет
інтелектуальної власності та права
Національного університету
«Одеська юридична академія»
м. Київ, Україна*

Податковий кодекс України (далі – ПК України) регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема визначає права і обов'язки платника податків та компетенцію і повноваження посадових осіб контролюючих органів під час здійснення податкового контролю.

Одним із виняткових способів забезпечення виконання платником податків його обов'язків, визначених законом, є застосування адміністративного арешту майна платника податків.

Пункт 94.2 статті 94 ПК України визначає перелік обставин, при виникненні яких можливе застосування адміністративного арешту. Аналіз вище зазначених обставин свідчить, що адміністративний арешт майна застосовується лише за суттєві порушення податкового законодавства і має на меті забезпечити належну поведінку платника податків [1].

Вдалим, на нашу думку, є визначення адміністративного арешту, що було надане Д.А. Кобильніком та яке розкриває суть та мету його застосування. Під адміністративним арештом науковець розуміє засіб